BOOKTYPE

Published: 2012-09-18

License: GPLv2

BOOKTYPE

- 1. MIKÄ BOOKTYPE ON?
- 2. KÄYTTÄJÄTUNNUKSEN LUOMINEN
- 3. KOJELAUTANI

1. MIKÄ BOOKTYPE ON?

Booktypellä voit luoda kirjoja. Oikeita paperikirjoja, jotka näyttävät hyvältä ja joita voit pitää käsissäsi. Voit myös käyttää Booktypeä kirjojen tuottamiseen epub-tiedostoina (e-kirjoina), PDF-tiedostoina, OpenOffice-tiedostoina, verkkosivuina ja muissakin muodoissa.

Booktype mahdollistaa kirjojen tuottamisen joko yksin tai yhteistyönä. Booktype on myös sosiaalinen ympäristö, jossa voit keskustella kirjojen tuotannosta, hakea apua muilta, etsiä apuasi tarvitsevia projekteja, hakea apua muilta, kääntää sisältöä ja julkaista valmiita teoksia.

Booktype tukee sisällön nopeaa kehittämistä. Voit käyttää Booktypeä luodaksesi sisältöä intensiivisissä kirjapyrähdyksissä. Kirjapyrähdykset ovat intensiivisiä yhteistyötapahtumia, joissa 6-10 ihmistä keskittyy kirjoittamaan kirjan 3-5 päivän aikana. Nämä ihmiset voivat olla samassa huoneessa tai eri puolilla verkkoa, kummassakin tapauksessa he työskentelevät yhdessä samaan aikaan luodakseen kirjan nopeasti.

Voit käyttää Booktypeä hyvin perinteiseen kirjantuotantoprosessiin, mutta Booktype luotiin mahdollistamaan kirjapyrähdysten mahdollistamat nopeamman tuotannon mallit. Niinpä Booktypen ominaisuudet sopivat nykyaikaisen print on demand -painatuksen tahtiin. Booktypeä käyttäen kirja voidaan luoda 2-5 päivässä ja sen jälkeen painoon valmis lähdekoodi (kirjaksi muotoiltu PDF) voidaan luoda 2-5 minuutin aikana ja ladata sopivimpaan print on demand -palveluun.

Riippumatta siitä teetkö yhteistyötä, kirjoitatko yksin, kehitätkö kirjoja nopeasti vaiko hitaasti - Booktypen parissa työskenneltyäsi et enää koskaan ajattele julkaisutoiminnasta samalla tavalla.

Booktypen kehittäjä on Sourcefabric ja se on julkaisu vapaana ohjelmistona General Public Licence (GPL 2+) -lisenssillä. Tämä merkitsee, että se voidaan ladata ilmaiseksi, sen asentaminen ja käyttö on vapaata. Lisäksi avoin lähdekoodi mahdollistaa Booktypen muokkaamisen omia käyttötarkoituksia varten.

Booktypen kotisivut ovat osoitteessa http://www.sourcefabric.org/en/booktype/.

2. KÄYTTÄJÄTUNNUKSEN

LUOMINEN

Saavuttuasi Booktypeen voit luoda käyttäjätunnuksen. Tämän jälkeen voit aloittaa kirjojen luomisen ja muokkaamisen.

1. Tilin luominen on yksinkertaista:

Mene Booktypen etusivulle. Esimerkiksi FLOSS Manualsin tapauksessa se on http://fi.flossmanuals.net/kirjoita/.

- Kohdassa Luo tunnus voit lisätä TUNNUKSEN, SÄHKÖPOSTIN, SALASANAN ja lisäksi KOKO NIMESI. Nimeäsi tarvitaan rekisteröityessä, jotta saat GPL-lisenssin mukaisen tekijänoikeuden ja kunnian osallistumisesta FLOSS Manualsin tekemiseen oppaan tekijät -kohdassa.
- 3. Napsauta Luo tunnus.
- 4. Booktype luo käyttäjätunnuksen ja siirtää sinut **Käyttäjäsivulle**. Käyttäjätunnuksesi tietoja pääset myös muuttamaan valikon kohdasta **Henkilökuva**.

3. KOJELAUTANI

Kun olet luonut käyttäjätunnuksen, voit muokata joukkoa asetuksia muuttaaksesi sinusta Booktypessä näkyviä tietoja ja auttamaan viestintää ryhmiesi jäsenten kanssa.

ASETUSSIVU

Kojelautani Asetukset Kojelauta Kirjani Käyttäjän asetukset Sähköposti tomi@flossmanuals.net Nimi Tomi Toivio Tietoa itsestäsi tomi@flossmanuals.net Profiilikuva Valitse tiedosto Ei valittua tiedostoa Viestisuodatin Tallenna muutokset

Nähdäksesi asetuksesi voit napsauttaa valikossa linkkiä **Asetukseni**. Kun saavut tälle sivulle ensimmäistä kertaa, näet sähköpostisi ja nimesi, jotka kirjoitit luodessasi käyttäjätunnustasi.

Paneelin alaosassa voit muokata sähköpostiosoitettasi ja nimeäsi, jos kirjoitit ne väärin tai jos ne muuttuvat tulevaisuudessa.

Kun olet tehnyt tahtomasi muutokset, voit napsauttaa linkkiä **Tallenna henkilökuva** tallentaaksesi muutoksesi.

KIRJAT

- 4. KIRJAN LUOMINEN
- 5. LUKUJEN LUOMINEN
- 6. LUVUN MUOKKAAMINEN
- 7. SISÄLLYSLUETTELO
- 8. KUVIEN LISÄÄMINEN

4. KIRJAN LUOMINEN

Jos olet jo luonut käyttäjätilin, voit luoda kirjan kahdella erilaisella tavalla.

Kun olet luonut käyttäjätilin voit luoda kirjan Kirjani -sivultasi. Kirjoitat vain kirjan nimen nimikenttään ja valitset tahtomasi lisenssin pudotusvalikosta.

- 1. Napsauta valikon linkkiä Kirjani.
- 2. Kohdassa **Luo uusi kirja** voit kirjoittaa kirjallesi nimen ja valita lisenssin kirjalle pudotusvalikosta. Lisätietoa lisensseistä ja niiden käytöstä löydät luvusta Lisenssit.
- 3. Kun olet painanut Luo, kirja luodaan ja listataan sivullasi **Kirjani** ja kohdan **Kirjat** alla käyttäjäsivullasi. Uudessa kirjassa ei aluksi ole lukuja, osia eikä sisältöä.

5. LUKUJEN LUOMINEN

Kun uusi kirja on luotu, napsauta linkkiä **muokkaa** kirjan otsikon vieressä **käyttäjäsivullasi**, jolloin kirjan **Muokkaus**-sivu aukeaa.

Luvut -palkin sisällä sivu jaetaan kahteen alueeseen, ylempi alue on Sisällysluettelo ja alempi alue on Luvut pidossa. Kohdassa Luvut pidossa olevat luvut eivät ole näkyvillä kirjasi Lue -sivulla ja niitä ei oteta mukaan julkaistessasi kirjasi (luodessasi kirjaksi tai verkkoon muotoillun PDF-tiedoston tai ePub-tiedoston).

Esimerkkikirja Luvut Kuvat ja tiedostot Historia Muistiinpanot Asetukset Julkaisu Sisällysluettelo UUSI LUKU UUSI OSA TUO LUKU Kaikissa kirjoissa pitäisi olla ainakin yksi osa ja niissä voi olla niin monta lukua kuin tahdot UUSI LUKU UUSI OSA TUO LUKU Pidossa olevat luvut:

LUVUN LUOMINEN

- Palkissa Luvut voit napsauttaa UUSI LUKU -linkkiä kohdan Sisällysluettelo alla.
- 2. Ikkuna **Uusi luku** aukeaa, kirjoita uuden lukusi nimi ja napsauta **Luo** luku.

6. LUVUN MUOKKAAMINEN

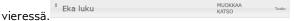
Kun olet luonut lukuja,voit lisätä niihin sisältöä (tekstiä ja kuvia). Näin luultavasti käytät suurimman osan ajastasi Booktypessä: kirjoittaen materiaalia, oikolukien, muokaten ja päivittäen lukuja, lisäten ja järjestäen kuvia.

EDITORIN KÄYTTÖ

 Varmista, että sisällysluettelo on näkyvillä napsauttamalla Luvutvälilehteä.

2. Napsauta sen jälkeen MUOKKAA-linkkiä muokkaamasi luvun

- 3. Lukujen muokkaus aukeaa näyttäen kaiken jo lisätyn sisällön.
- 4. Kirjoita!

TYÖN TALLENTAMINEN

Aivan kuin kaikissa muissakin ohjelmissa, joudut tallentamaan työsi säännöllisesti, jotta tuntikausien työ ei mene hukkaan tietokoneen patterin loppumisen tai vastaavan ongelman vuoksi.

Bookissa on kolme työn tallentamiseen liittyvää nappia, jotka sijoittuvat Lukujen muokkaus -sivun yläosaan. Ne ovat Tallenna, Tallenna ja jatka muokkaamista, Katso lukua ja Peru.

Tallenna: napin napsauttaminen tallentaa muutokset lukuun, mutta sulkee myös editorin ja palauttaa sinut kirjan sisällysluetteloon.

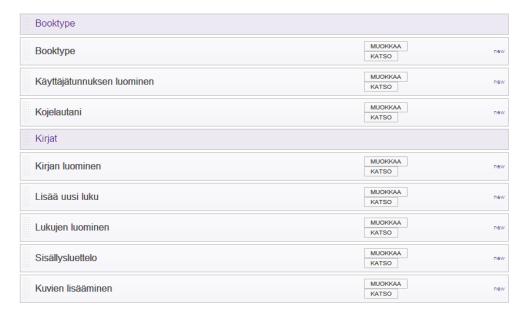
Tallenna ja jatka muokkaamista: nappula on erittäin käyttökelpoinen, se tallentaa muutoksesi ja jättää editorin auki, jotta voit jatkaa muutosten tekemistä lukuun. Tätä nappia pitää käyttää säännöllisesti, jotta et menetä lukuun tekemiäsi muutoksia.

Katso lukua: tästä voit katsoa lukusi nykyistä ulkoasua.

Peru: nappia kannattaa käyttää ainoastaan silloin, kun et tahdo tallentaa lukuun tekemiäsi muutoksia.

7. SISÄLLYSLUETTELO

Kun muutamia lukuja on luotu ja kirjoitettu, on aika laittaa sisällysluettelo järjestykseen.

OSIEN LISÄÄMINEN SISÄLLYSLUETTELOON

Tahdot ehkä luoda kirjaan erillisiä osia, joihin voit järjestää luvut.

Lisätäksesi kirjaan osia joudut ensin navigoimaan sen muokkaussivulle, joko **Henkilökuva**-sivultasi tai käyttämällä linkkiä **Kirjani**-valikossa. Voit myös työskennellä jonkun muun luoman kirjan parissa.

- Editointisivulla voit napsauttaa UUSI OSA sisällysluettelon ylä- tai alaosassa.
- Ikkuna Uusi osa avautuu, voit kirjoittaa uuden osan nimen ja napsauttaa Luo osa.
- 3. Uusi osa luodaan ja sijoitetaan viimeiseksi sisällysluettelossa.

SISÄLLYSLUETTELON JÄRJESTELY

Luvut pidossa

Kirjan luvut -välilehdessä sivu on jaettu kahteen alueeseen, ylempi alue on Sisällysluettelo ja alempi alue on Luvut pidossa. Kun luku on ensin luotu se laitetaan automaattisesti Sisällysluettelon loppuun ja se pysyy siellä, kunnes siirrät sen oikealle paikalleen. Mikä tahansa luku kohdassa Luvut pidossa ei ole näkyvillä kirjojesi lukusivulla eikä ole mukana julkaistussa kirjassa (esimerkiksi luotaessa kirjaksi tai pdftiedostoksi muotoiltu pdf tai epub -tiedosto).

Kirjan osien ja lukujen uudelleenjärjestely

Jos kirjan osia täytyy järjestellä uudelleen, napsauta ja pidä hiiren nappi pohjassa kirjan osaa kuvaavan palkin kohdalla ja vedä kirjan osa sen oikeaan paikkaan. Jos tahdot poistaa kirjan osan, vedä se kohtaan **Luvut pidossa**.

Kun kirjan osat on järjestelty, voit käyttää samaa tekniikkaa vetääksesi lukuja sisällysluettelon oikeaan kohtaan. Jos on lukuja, joista et ole vielä varma tai joihin tahdot tehdä merkittäviä muutoksia, voit vetää ne **Luvut pidossa** -kohtaan, jotta ne eivät ilmesty sisällysluetteloon kirjasi lukuversiossa.

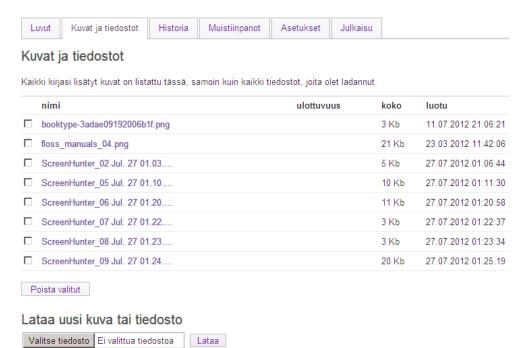
Lukujen ja kirjan osien poistaminen

Poistaaksesi kirjan osan, käytä edellä mainittua menetelmää siirtääksesi sen kohtaan **Luvut pidossa**, jossa se poistetaan.

Nykyisellään lukuja ei voida poistaa Booktypestä, mutta ne voidaan poistaa kirjan lukusivulta vetämällä ne jäädytettyihin lukuihin.

8. KUVIEN LISÄÄMINEN

Voit ladata kuvan Booktypeen menemällä kirjan muokkausikkunan välilehteen **Kuvat ja tiedostot**.

Paina Valitse tiedosto, etsi oikea kuva kovalevyltäsi ja paina Lataa.

Kuvan lisäämisikkuna avautuu, näet kaksi välilehteä, Yleinen ja Ulkoasu -välilehdet.

Paina **Yleinen**-välilehdessä **Selaa**-nappia ja valitse kuvalistasta oikea kuva. Paina **Lisää**.

Paina uudelleen Lisää ja kuvasi ilmestyy editoriin.

IHMISET

. VIESTINTÄ

9. VIESTINTÄ

Kun kirjan parissa tehdään yhteistyötä, viestintä on olennainen osa prosessia. Viestintää tarvitaan vaikka kyseessä olisi kirjapyrähdys tai hitaampi kirjoittamisprojekti, ovatpa kirjoittajat samassa tilassa tai tekevät yhteistyötä verkossa. Nämä tilanteet vaativat erilaisia viestintätapoja ja näiden yhdistäminen yhteen järjestelmään on aihe, jota FLOSS Manuals on tutkinut käytännössä.

Booktype yhdistää parhaat oppimamme viestintätavat. Booktypeen kuuluu työkaluja, kuten ilmoitukset siitä, kuka muokkaa mitäkin tiedostoa, reaaliaikainen keskustelu, järjestelmätason ilmoitukset, lukujen tilailmaisimet, kirjan valmistumisen mittarit, työnkulkutyökalut ja reaaliaikainen käyttäjien tilalista.

MIKROBLOGAUS

Booktypessä on sisäänrakennettu mikroblogausjärjestelmä, jonka käyttäminen on helppoa, jos olet tutustunut Identi.caan tai Twitteriin. Viestitagit ovat:

@käyttäjätunnus - nämä viestit menevät käyttäjälle

!ryhmä - nämä viestit lähetetään ryhmälle

Bkirja - nämä viestit käsittelevät kirjaa

#tagi - tagijärjestelmä, jonka viestit menevät tagin aikajanalle

Muuten viestinnässä on se ero, että että voit lähettää tekstinpätkän valitsemalla mikroblogaustagin kirjan editorisivulla. Voit liittää mukaan myös valinnaisen kontekstiosoitteen.

REAALIAIKAISET MUOKKAUSILMOITUKSET

Kun olet napsauttanut muokkauslinkkiä luvun kohdalla ja joku muu tulee kirjan muokkausruutuun, sinun nimesi korvaa **Muokkaa**-linkin kirjan sisällysluettelossa. Tämä huomautus tapahtuu reaaliajassa, ja jos katsot yleisnäkymää jonkun painaessa jonkun luvun muokkauslinkkiä, näet muokkauslinkin muuttuvan kyseisen käyttäjän käyttäjätunnukseksi.

REAALIAIKAINEN KESKUSTELU

Tullessasi kirjan muokkausruudulle näet kirjan keskustelulaatikon. Keskustelulaatikko on näkyvillä sen aikaa kun muokkaat kirjaa, riippumatta siitä minkä luvun parissa työskentelet. Kaikki muut kirjan muokkaajat näkevät myös keskustelulaatikon ja voit keskustella heidän kanssaan kirjoittamalla suoraan tekstikenttään keskustelulaatikon alla. Tämä ominaisuus on hyödyllinen kirjapyrähdysten etäosallistujen kanssa viestittäessä sekä aina kun useammat kirjoittajat työskentelevät kirjan parissa samaan aikaan.

Muutakin tietoa voidaan viestittää keskustelulaatikon avulla. Kun kirjoittaja saapuu kirjan muokkauruutuun, teksti Liittynyt ilmestyy heidän nimensä yhteydessä keskustelulaatikkoon. Joten kuka tahansa kirjaa jo muokkaava voi nähdä, että joku muukin on saapunut muokkaustilaan, jolloin he voivat aloittaa viestinnän.

REAALIAIKAINEN KÄYTTÄJIEN TILALISTAUS

Keskustelulaatikon alla on lista kirjan parissa tällä hetkellä työskentelevistä käyttäjistä. Tämän listan lisäominaisuus on se, että se ei näytä ainoastaan käyttäjänimiä, vaan myös "mitä ajattelen" -tekstin, joka otetaan profiilisivultasi. Tämä lausunto auttaa kommunikoimaan suunnitelmasi muille (esimerkiksi "Korjaan johdantoluvun muotoilua") tai välittämään tunteitasi ("Minulla on paha päivä, en tahdo puhua...").

SYSTEEMITASON ILMOITUKSET

Systeemitason ilmoituksia luodaan, kun seuraavia toimenpiteitä suoritetaan:

- Kun käyttäjä tallentaa luvun
- Kun käyttäjä luo uuden luvun
- Kun käyttäjä nimeää luvun uudelleen
- Kun käyttäjä muuttaa luvun tilaa
- Kun käyttäjä luo uuden osan kirjaan
- Kun kirja julkaistaan
- Kun käyttäjä tallentaa kirjan muistiinpanot

Booktype luo ja näyttää viestit kahdella tavalla: keskustelulaatikossa ja käyttäen muokkaussivun historiavälilehteä.

KESKUSTELULAATIKKO

Kun joku edellisistä toiminnoista suoritetaan keskustelulaatikko näyttää INFO-merkin ja lyhyen kuvauksen tapahtuneesta toiminnosta. Tämä ilmoitus on erittäin hyödyllinen kirjapyrähdyksessä, jossa monet osallistujat tekevät yhteistyötä kirjan parissa samaan aikaan. Jokainen osallistuja pidetään ajan tasalla muiden edistyksestä ja he voivat välittömästi vastata kaikkiin ilmoituksiin keskustelulaatikossa.

HISTORIA-VÄLILEHTI

Historia-välilehti on Luvut-välilehden vieressä Muokkaussivulla. Historia-välilehden napsauttaminen lataa listan kaikista muokkauksista, joita kirjaan on tehty. (Huomaa: kypsän kirjan tapauksessa listan lataaminen voi kestää kauan, sillä muutoksia on tehty paljon). Aina kun yksi edellisistä toiminnoista tehdään, uusi kohta lisätään Historia-välilehteen.

toimi		käyttäjä	aika
Tallenna	Viestintä	TomiToivio	02.07.2011 18:07:03
Tallenna	Viestintä	TomiToivio	02.07.2011 17:54:25
Tallenna	<u>Kirjan lisääminen ryhmään</u>	TomiToivio	02.07.2011 17:53:47
Lähetys	Lähetetty ryhmankirjat.png.	TomiToivio	02.07.2011 17:53:24

Historia-välilehti on jaettu kolmeen sarakkeeseen: toimi, käyttäjä ja aika. Toimi-sarake listaa tapahtumatyypin ja tarvittaessa siinä on lisätietoja tapahtumasta. Jos tapahtuma oli esimerkiksi luo tai tallenna, kohdassa on luodun tai tallennetun luvun nimi. Käyttäjä-sarake listaa Booktypen käyttäjän, joka on tehnyt toiminnon. Toiminnon päivämäärä ja aika tallennetaan sarakkeeseen aika.

Nähdäkseen enemmän yksityiskohtia käyttäjä voi napsauttaa alleviivattua luvun nimeä toimintosarakkeessa, joka lataa historiasivun kyseiselle luvulle.

Jos luvun muokkaus on ollut hyvin pieni, esimerkiksi kirjoitusvirheen korjaus, tekijä voi estää sen näkymisen historiasivuilla. Tämä tehdään käyttämällä **Pieni muutos, älä ilmoita**-laatikko luvun muokkauspaneelin alaosassa. Ruudun rastiminen estää historiamerkinnän luomisen lukua tallennettaessa.

Kirjoittaja voi myös lisätä historiaan kommentteja käyttäen kolmea tekstilaatikkoa Pieni muutos, älä ilmoita -ruudun alla. Ensimmäinen laatikko on yleinen kommenttilaatikko, jonka alla on Tekijä - tekstilaatikko, johon kirjoittaja voi kirjoittaa nimensä. Viimeinen tekstilaatikko on **Kirjoittajan kommentti** -laatikko, johon kirjoittaja voi kirjoittaa vielä yhden muistiinpanon. Näihin laatikoihin kirjoitetut kommentit lisätään historiaan kun luku tallennetaan.

LUVUN HISTORIA

Historiavälilehdestä näet kirjan muutokset, mutta sen avulla voit nähdä myös yksittäisten lukujen muutokset. Luvun nimen napsauttaminen toimintosarakkeessa vie sinut luvun historia -sivulle. Tässä näet kaikki lukuun tehdyt muutokset sen luomisesta uusimpaan muutokseen asti. Luvun historia listaa versionumeron, jossa uusin versio on ylimpänä, se sisältää myös version tehneen käyttäjän, muutoksen tallentamisen kellonajan ja päivämäärän, sekä kirjoittajan yleiskommenttilaatikkoon kirjoittamat kommentit.

Vertaa-sarakkeessa voit vertailla eroja kahden version välillä. Valitse vasemmalla oleva radionappi yhdestä versiosta ja oikealla oleva radionappi toisesta versiosta ja napsauta **Vertaa revisioita** -nappia nähdäksesi erot kahden luvun välillä.

Historia-välilehden tiedot voivat olla erittäin hyödyllisiä työskenneltäessä kirjan parissa pitkillä aikaväleillä, jolloin kirjoittajat eivät usein ole kirjautuneina Booktypeen samaan aikaan. Se voi näyttää mitä muokkauksia muut kirjoittajat ovat tehneet edellisen kirjautumisen jälkeen, mikä auttaa näkemään kirjan tilanteen ja päättelemään mitä kirjalle tarvitsee tehdä. Tämä on erityisen hyödyllistä, jos kirjoittaja on lisännyt kommentteja, jotka kuvailevat tehtyä muutosta. Näin on helppoa nähdä millaista lisätyötä tarvitaan luvun viimeistelemiseen.

KIRJAN MUISTIINPANOT

Kirjan muistiinpanoissa kirjoittajat voivat lisätä kommentteja ja keskustella kirjasta kokonaisuutena. Mitä tahansa voidaan lisätä kirjan kommentteihin, esimerkiksi ehdotus kirjan rakenteeksi tai luonnos sen sisällöstä, kommentteja kirjan nopeasti huomiota vaativista osista ja jopa ehdotuksia kirjan omaksumasta tyylistä. Kirjan muistiinpanoihin päästään **Muistiinpanot**-välilehdestä kirjan muokkaussivulta.

Muistiinpanosivulla on vapaa tekstikenttä, johon voit kirjoittaa niin paljon tai vähän kuin tahdot. Kun olet lisännyt muistiinpanosi, napsauta **Tallenna muistiinpanot** -nappia **Muistiinpanot**-välilehdessä tallentaaksesi muutoksesi. Keskustelulaatikkoon ilmestyy viesti, jossa kerrotaan muistiinpanojen tallentamisesta.

LIITTEET

10. TÄSTÄ OPPAASTA 11. LISENSSI

10. TÄSTÄ OPPAASTA

Tämä käyttöopas on tuotettu FLOSS Manuals -dokumentaatiowikissä. Suomenkielinen FLOSS Manuals löytyy osoitteesta: http://fi.flossmanuals.net

Jos sinulla on parannusehdotuksia tähän oppaaseen, voit päivittää sitä vapaasti wikissä.

FLOSS Manuals on dokumentaatiowiki vapaille ja avoimen lähdekoodin ohjelmille. Alussa wiki oli tarjolla vain englanniksi, mutta nyt se on lokalisoitu myös suomeksi, ranskaksi, persiaksi ja hollanniksi.

Lyhenne FLOSS tulee sanoista Free/Libre/Open Source Software. Suomeksi lyhenne käännetään yleensä sanoiksi Vapaat ja Avoimen Lähdekoodin Ohjelmat eli VALO. FLOSS Manualsin voisi siis suomentaa VALO-käyttöohjeiksi.

Vapaan ohjelman tunnusmerkit ovat neljä perusvapautta (joiden numerointi aloitetaan yleisen ohjelmointitavan mukaan nollasta):

- vapaus 0: ohjelmaa saa käyttää mihin tahansa tarkoitukseen
- vapaus 1: ohjelman toteutustapaa saa tutkia, ja ohjelmaa saa muokata omien tarpeiden mukaiseksi
- vapaus 2: ohjelman kopioita saa jakaa edelleen lähimmäisen auttamiseksi
- vapaus 3: ohjelman muokattuja versioita saa jakaa muille, niin että niistä on hyötyä koko yhteisölle.

FLOSS Manuals tarjoaa vapaille ohjelmille vapaita käyttöoppaita, jotka julkaistaan ilmaiseksi useimpien ohjelmien käyttämän <u>GNU GPL -lisenssin</u> alla.

Uusi käyttöopas tuotetaan usein kirjapyrähdyksessä, jossa ohjelmasta kiinnostuneet ihmiset kokoontuvat kirjoittamaan käyttöopasta. Kirjapyrähdys voi usein tuottaa uuden käyttöoppaan muutamassa päivässä.

FLOSS Manuals -verkosto on saanut maineen laadukkaan dokumentaation tuottajana. Sitä tukevat avainprojektit, kuten <u>One Laptop Per Child</u> ja <u>Internet Archive</u>. Kieliyhteisö laajenee nopeasti, käyttöoppaita käännetään nyt yli kahdellekymmenelle kielelle.

DOKUMENTAATION TARVE

Vapaiden ja avoimen ohjelmien maailmassa on paljon ohjelmoijia. Usein teknisistä kirjoittajista on kuitenkin pulaa. Yleisen vitsin mukaan uusi käyttäjä yrittää käyttää avoimen lähdekoodin ohjelmaa, mutta häntä neuvotaan ohjelman keskustelupalstalla tai postilistalla lukemaan lähdekoodia.

Tämän vuoksi tarvitsemme FLOSS Manualsia. Dokumentointi ja tekninen kirjoittaminen on se alue, joka on toistaiseksi ollut heikoin avoimen lähdekoodin yhteisössä.

Ihannetilanteessa dokumentaatio vastaa tavallisten käyttäjien taitotasoa. Loppukäyttäjä ei luultavasti ole kiinnostunut käytetyn ohjelmointikielen hienouksista tai vastaavista teknisistä seikoista, jotka ovat äärimmäisen kiehtovia kehittäjille. Käyttäjä tahtoo käyttää ohjelmaa.

Niinpä dokumentaatiossa käytetyn kielen tulisi olla ymmärrettävää käyttäjille. Sitä ei tulisi kirjoittaa ohjelmointigurujen teknisellä jargonilla, kaikki dokumentaatio tulisi kirjoittaa henkilölle, joka ei ole opiskellut tietojenkäsittelytiedettä, mutta tahtoo tuottaa ohjelmiston avulla jotain.

Tarvitsemme FLOSS Manualsin kaltaisen wikin rakentaaksemme sillan koodaajan, dokumentoijan ja käyttäjän välille.

KÄYTTÄJIEN JA KIRJOITTAJIEN YHTEISÖN RAKENTAMINEN

Pelkkä käyttöoppaan suomentaminen ei riitä. Sitä täytyy jatkuvasti päivittää, laajentaa ja lokalisoida sopimaan paikallisiin olosuhteisiin. Tämän vuoksi jokainen FLOSS Manualsin lokalisaatio tarvitsee kirjoittajien ja lukijoiden yhteisöä.

Erilaisia osallistujia tarvitaan: uusia ohjelmien käyttäjiä ja pitkän linjan harrastajia, teknisiä kirjoittajia, kehittäjiä, graafikoita, kääntäjiä, lokalisoijia, oikolukijoita... Kuka tahansa voi osallistua FLOSS Manualsin kehittämiseen.

Wikiin pohjautuva yhteistyö merkitsee sitä, että lukemattomien käyttäjien pienistä lisäyksistä muodostuu valtava määrä sisältöä.

FLOSS Manuals tahtoo antaa kaikille wikiin osallistuneille kunnian kirjoituksistaan, minkä vuoksi kirjoittajia pyydetään rekisteröitymään omalla nimellään.

FLOSS Manuals pyrkii luomaan ratkaisun uuden käyttäjän kohtaamaan ongelmaan: mistä löydän käyttöohjeen tälle ohjelmalle?

11. LISENSSI

Kaikki kappaleet ovat kirjoittajien tekijänoikeuden alaisia. Jos muuten ei sanota, kaikki luvut tässä käyttöoppaassa on lisensoitu GNU General Public License version 2 mukaisesti.

Tämä dokumentaatio on vapaata dokumentaatiota: voit jakaa sitä eteenpäin ja/tai muokata sitä Free Software Foundationin GNU General Public License mukaisesti; joko lisenssin version 2, tai (tahtoessasi) minkä tahansa myöhemmän version.

Dokumentaatiota jaellaan siinä toivossa, että se on käyttökelpoisa, mutta ILMAN MITÄÄN TAKUUTA; ilman edes MYYTÄVYYDEN tai TIETTYYN KÄYTTÖÖN SOPIVUUDEN oletettua takuuta. Katso lisätietoja GNU General Public Licensestä.

Tämän dokumentaation mukana olisi pitänyt tulla kopio GNU General Public Licensestä, mikäli sitä ei tullut kirjoita osoitteeseen Free Software

Foundation, Inc., 51 Franklin Street, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301, USA. SUOMENKIELISEN VERSION TEKIJÄT Booktype 2012 Tomi Toivio Käyttäjätunnuksen luominen 2012 Tomi Toivio Kojelautani

2012

Tomi Toivio

Kirjan luominen

Tomi Toivio Lisää uusi luku 2012 Tomi Toivio Lukujen luominen 2012 Tomi Toivio Sisällysluettelo 2012 Tomi Toivio Kuvien lisääminen 2012 Tomi Toivio Viestintä 2012 Tomi Toivio Kirjasta 2012 Tomi Toivio

Lisenssi

2012

Tomi Toivio

FLOSS MANUALS (SUOMI)

FI.FLOSSMANUALS.NET

Vapaat oppaat vapaille ohjelmille!

LISENSSI

Kaikki kappaleet ovat kirjoittajien tekijänoikeuden alaisia. Jos muuten ei sanota, kaikki luvut tässä käyttöoppaassa on lisensoitu **GNU General Public License version 2** mukaisesti.

Tämä dokumentaatio on vapaata dokumentaatiota: voit jakaa sitä eteenpäin ja/tai muokata sitä Free Software Foundationin GNU General Public License mukaisesti; joko lisenssin version 2, tai (tahtoessasi) minkä tahansa myöhemmän version.

Dokumentaatiota jaellaan siinä toivossa, että se on käyttökelpoisa, mutta ILMAN MITÄÄN TAKUUTA; ilman edes MYYTÄVYYDEN tai TIETTYYN KÄYTTÖÖN SOPIVUUDEN oletettua takuuta. Katso lisätietoja GNU General Public Licensestä.

Tämän dokumentaation mukana olisi pitänyt tulla kopio GNU General Public Licensestä, mikäli sitä ei tullut kirjoita osoitteeseen Free Software Foundation, Inc., 51 Franklin Street, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301, USA.

SUOMENKIELISEN VERSION TEKIJÄT

Booktype	
2012	
Tomi Toivio	
Käyttäjätunnuksen luominen	
2012	
Tomi Toivio	
Kojelautani	
2012	

Kirjan luominen

Tomi Toivio

2012

Tomi Toivio Lisää uusi luku 2012 Tomi Toivio Lukujen luominen 2012 Tomi Toivio Sisällysluettelo 2012 Tomi Toivio Kuvien lisääminen 2012 Tomi Toivio Viestintä 2012 Tomi Toivio Kirjasta 2012 Tomi Toivio

Lisenssi

2012

Tomi Toivio

FLOSS MANUALS (SUOMI)

FI.FLOSSMANUALS.NET

Vapaat oppaat vapaille ohjelmille!

Free manuals for free software

GENERAL PUBLIC LICENSE

Version 2, June 1991

Copyright (C) 1989, 1991 Free Software Foundation, Inc. 51 Franklin Street, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301, USA

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

Preamble

The licenses for most software are designed to take away your freedom to share and change it. By contrast, the GNU General Public License is intended to guarantee your freedom to share and change free software--to make sure the software is free for all its users. This General Public License applies to most of the Free Software Foundation's software and to any other program whose authors commit to using it. (Some other Free Software Foundation software is covered by the GNU Lesser General Public License instead.) You can apply it to your programs, too.

When we speak of free software, we are referring to freedom, not price. Our General Public Licenses are designed to make sure that you have the freedom to distribute copies of free software (and charge for this service if you wish), that you receive source code or can get it if you want it, that you can change the software or use pieces of it in new free programs; and that you know you can do these things.

To protect your rights, we need to make restrictions that forbid anyone to deny you these rights or to ask you to surrender the rights. These restrictions translate to certain responsibilities for you if you distribute copies of the software, or if you modify it.

For example, if you distribute copies of such a program, whether gratis or for a fee, you must give the recipients all the rights that you have. You must make sure that they, too, receive or can get the source code. And you must show them these terms so they know their rights.

We protect your rights with two steps: (1) copyright the software, and (2) offer you this license which gives you legal permission to copy, distribute and/or modify the software.

Also, for each author's protection and ours, we want to make certain that everyone understands that there is no warranty for this free software. If the software is modified by someone else and passed on, we want its recipients to know that what they have is not the original, so that any problems introduced by others will not reflect on the original authors' reputations.

Finally, any free program is threatened constantly by software patents. We wish to avoid the danger that redistributors of a free program will individually obtain patent licenses, in effect making the program proprietary. To prevent this, we have made it clear that any patent must be licensed for everyone's free use or not licensed at all.

The precise terms and conditions for copying, distribution and modification follow.

TERMS AND CONDITIONS FOR COPYING, DISTRIBUTION AND MODIFICATION

0. This License applies to any program or other work which contains a notice placed by the copyright holder saying it may be distributed under the terms of this General Public License. The "Program", below, refers to any such program or work, and a "work based on the Program" means either the Program or any derivative work under copyright law: that is to say, a work containing the Program or a portion of it, either verbatim or with modifications and/or translated into another language. (Hereinafter, translation is included without limitation in the term "modification".) Each licensee is addressed as "you".

Activities other than copying, distribution and modification are not covered by this License; they are outside its scope. The act of running the Program is not restricted, and the output from the Program is covered only if its contents constitute a work based on the Program (independent of having been made by running the Program). Whether that is true depends on what the Program does.

1. You may copy and distribute verbatim copies of the Program's source code as you receive it, in any medium, provided that you conspicuously and appropriately publish on each copy an appropriate copyright notice and disclaimer of warranty; keep intact all the notices that refer to this License and to the absence of any warranty; and give any other recipients of the Program a copy of this License along with the Program.

You may charge a fee for the physical act of transferring a copy, and you may at your option offer warranty protection in exchange for a fee.

- 2. You may modify your copy or copies of the Program or any portion of it, thus forming a work based on the Program, and copy and distribute such modifications or work under the terms of Section 1 above, provided that you also meet all of these conditions:
  - a) You must cause the modified files to carry prominent notices stating that you changed the files and the date of any change.
    b) You must cause any work that you distribute or publish, that in whole or in part contains or is derived from the Program or any part thereof, to be licensed as a whole at no charge to all third parties under the terms of this License.
  - c) If the modified program normally reads commands interactively when run, you must cause it, when started running for such interactive use in the most ordinary way, to print or display an announcement including an appropriate copyright notice and a notice that there is no warranty (or else, saying that you provide a warranty) and that users may redistribute the program under these conditions, and telling the user how to view a copy of this License. (Exception: if the Program itself is interactive but does not normally print such an announcement, your work based on the Program is not required to print an announcement.)

These requirements apply to the modified work as a whole. If identifiable sections of that work are not derived from the Program, and can be reasonably considered independent and separate works in themselves, then this License, and its terms, do not apply to those sections when you distribute them as separate works. But when you distribute the same sections as part of a whole which is a work based on the Program, the distribution of the whole must be on the terms of this License, whose permissions for other licensees extend to the entire whole, and thus to each and every part regardless of who wrote it.

Thus, it is not the intent of this section to claim rights or contest your rights to work written entirely by you; rather, the intent is to exercise the right to control the distribution of derivative or collective works based on the Program.

In addition, mere aggregation of another work not based on the Program with the Program (or with a work based on the Program) on a volume of a storage or distribution medium does not bring the other work under the scope of this License.

- **3.** You may copy and distribute the Program (or a work based on it, under Section 2) in object code or executable form under the terms of Sections 1 and 2 above provided that you also do one of the following:
  - a) Accompany it with the complete corresponding machinereadable source code, which must be distributed under the terms of Sections 1 and 2 above on a medium customarily used for software interchange; or,
  - b) Accompany it with a written offer, valid for at least three years, to give any third party, for a charge no more than your cost of physically performing source distribution, a complete machine-readable copy of the corresponding source code, to be distributed under the terms of Sections 1 and 2 above on a medium customarily used for software interchange; or,
  - c) Accompany it with the information you received as to the offer to distribute corresponding source code. (This alternative is allowed only for noncommercial distribution and only if you received the program in object code or executable form with such an offer, in accord with Subsection b above.)

The source code for a work means the preferred form of the work for making modifications to it. For an executable work, complete source code means all the source code for all modules it contains, plus any associated interface definition files, plus the scripts used to control compilation and installation of the executable. However, as a special exception, the source code distributed need not include anything that is normally distributed (in either source or binary form) with the major components (compiler, kernel, and so on) of the operating system on which the executable runs, unless that component itself accompanies the executable.

If distribution of executable or object code is made by offering access to copy from a designated place, then offering equivalent access to copy the source code from the same place counts as distribution of the source code, even though third parties are not compelled to copy the source along with the object code.

- 4. You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Program except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to copy, modify, sublicense or distribute the Program is void, and will automatically terminate your rights under this License. However, parties who have received copies, or rights, from you under this License will not have their licenses terminated so long as such parties remain in full compliance.
- 5. You are not required to accept this License, since you have not signed it. However, nothing else grants you permission to modify or distribute the Program or its derivative works. These actions are prohibited by law if you do not accept this License. Therefore, by modifying or distributing the Program (or any work based on the Program), you indicate your acceptance of this License to do so, and all its terms and conditions for copying, distributing or modifying the Program or works based on it.
- **6**. Each time you redistribute the Program (or any work based on the Program), the recipient automatically receives a license from the original licensor to copy, distribute or modify the Program subject to these terms and conditions. You may not impose any further restrictions on the recipients' exercise of the rights granted herein. You are not responsible for enforcing compliance by third parties to this License.
- 7. If, as a consequence of a court judgment or allegation of patent infringement or for any other reason (not limited to patent issues), conditions are imposed on you (whether by court order, agreement or otherwise) that contradict the conditions of this License, they do not excuse you from the conditions of this License. If you cannot distribute so as to satisfy simultaneously your obligations under this License and any other pertinent obligations, then as a consequence you may not distribute the Program at all. For example, if a patent license would not permit royalty-free redistribution of the Program by all those who receive copies directly or indirectly through you, then the only way you could satisfy both it and this License would be to refrain entirely from distribution of the Program.

If any portion of this section is held invalid or unenforceable under any particular circumstance, the balance of the section is intended to apply and the section as a whole is intended to apply in other circumstances.

It is not the purpose of this section to induce you to infringe any patents or other property right claims or to contest validity of any such claims; this section has the sole purpose of protecting the integrity of the free software distribution system, which is implemented by public license practices. Many people have made generous contributions to the wide range of software distributed through that system in reliance on consistent application of that system; it is up to the author/donor to decide if he or she is willing to distribute software through any other system and a licensee cannot impose that choice.

This section is intended to make thoroughly clear what is believed to be a consequence of the rest of this License.

- **8**. If the distribution and/or use of the Program is restricted in certain countries either by patents or by copyrighted interfaces, the original copyright holder who places the Program under this License may add an explicit geographical distribution limitation excluding those countries, so that distribution is permitted only in or among countries not thus excluded. In such case, this License incorporates the limitation as if written in the body of this License.
- **9.** The Free Software Foundation may publish revised and/or new versions of the General Public License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns.

Each version is given a distinguishing version number. If the Program specifies a version number of this License which applies to it and "any later version", you have the option of following the terms and conditions either of that version or of any later version published by the Free Software Foundation. If the Program does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published by the Free Software Foundation.

10. If you wish to incorporate parts of the Program into other free programs whose distribution conditions are different, write to the author to ask for permission. For software which is copyrighted by the Free Software Foundation, write to the Free Software Foundation; we sometimes make exceptions for this. Our decision will be guided by the two goals of preserving the free status of all derivatives of our free software and of promoting the sharing and reuse of software generally.

NO WARRANTY

11. BECAUSE THE PROGRAM IS LICENSED FREE OF CHARGE, THERE IS NO WARRANTY FOR THE PROGRAM, TO THE EXTENT PERMITTED BY APPLICABLE LAW. EXCEPT WHEN OTHERWISE STATED IN WRITING THE COPYRIGHT HOLDERS AND/OR OTHER PARTIES PROVIDE THE PROGRAM "AS IS" WITHOUT WARRANTY OF ANY KIND, EITHER EXPRESSED OR IMPLIED, INCLUDING, BUT NOT LIMITED TO, THE IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY AND FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. THE ENTIRE RISK AS TO THE QUALITY AND PERFORMANCE OF THE PROGRAM IS WITH YOU. SHOULD THE PROGRAM PROVE DEFECTIVE, YOU ASSUME THE COST OF ALL NECESSARY SERVICING, REPAIR OR CORRECTION.

12. IN NO EVENT UNLESS REQUIRED BY APPLICABLE LAW OR AGREED TO IN WRITING WILL ANY COPYRIGHT HOLDER, OR ANY OTHER PARTY WHO MAY MODIFY AND/OR REDISTRIBUTE THE PROGRAM AS PERMITTED ABOVE, BE LIABLE TO YOU FOR DAMAGES, INCLUDING ANY GENERAL, SPECIAL, INCIDENTAL OR CONSEQUENTIAL DAMAGES ARISING OUT OF THE USE OR INABILITY TO USE THE PROGRAM (INCLUDING BUT NOT LIMITED TO LOSS OF DATA OR DATA BEING RENDERED INACCURATE OR LOSSES SUSTAINED BY YOU OR THIRD PARTIES OR A FAILURE OF THE PROGRAM TO OPERATE WITH ANY OTHER PROGRAMS), EVEN IF SUCH HOLDER OR OTHER PARTY HAS BEEN ADVISED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.

END OF TERMS AND CONDITIONS